

Θέμα 4

Για τους πραγματικούς αριθμούς $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ ισχύει ότι

- $|1 - 3\alpha| < 2$
- Η απόσταση του αριθμού β από τον αριθμό 2 είναι μικρότερη του 1

α) Να αποδειχθεί ότι $-\frac{1}{3} < \alpha < 1$. (Μονάδες 5)

β) Να αποδειχθεί ότι $|\beta - 3\alpha - 1| < 3$. (Μονάδες 10)

γ) Να αποδειχθεί ότι η συνάρτηση $f(x) = \sqrt{4x^2 - 4(\beta - 2)x + \beta^2}$ έχει πεδίο ορισμού όλο το σύνολο $\mathbb{R}$ των πραγματικών αριθμών.

(Μονάδες 10)

Λύση

α) Είναι:

$$\begin{aligned} |1 - 3\alpha| < 2 &\Leftrightarrow -2 < 1 - 3\alpha < 2 \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow -2 - 1 < -1 + 1 - 3\alpha < -1 + 2 &\Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow -3 < -3\alpha < 1 &\Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow \frac{-3}{-3} > \frac{-3\alpha}{-3} > \frac{1}{-3} &\Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow -\frac{1}{3} < \alpha < 1 &(1) \end{aligned}$$

β) Επειδή η απόσταση του αριθμού β από τον αριθμό 2 είναι μικρότερη του 1, ισχύει ότι:

$$\begin{aligned} d(2, \beta) < 1 &\Leftrightarrow |\beta - 2| < 1 \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow -1 < \beta - 2 < 1 &\Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow -1 + 2 < \beta - 2 + 2 < 1 + 2 &\Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow 1 < \beta < 3 &(2) \end{aligned}$$

Πολλαπλασιάζουμε τα μέλη της ανίσωσης (1) με -3 και βρίσκουμε:

$$-\frac{1}{3} < \alpha < 1 \Leftrightarrow 1 > -3\alpha > -3 \Leftrightarrow -3 < -3\alpha < 1 \quad (3)$$

Προσθέτουμε κατά μέλη τις ανισώσεις (2) και (3) και βρίσκουμε:

$$\begin{aligned} 1 - 3 < \beta - 3\alpha < 3 + 1 &\Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow -2 < \beta - 3\alpha < 4 &\Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow -2 - 1 < \beta - 3\alpha - 1 < 4 - 1 &\Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow -3 < \beta - 3\alpha - 1 < 3 &\Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow |\beta - 3\alpha - 1| < 3 & \end{aligned}$$

γ) Η συνάρτηση f έχει πεδίο ορισμού το $\mathbb{R}$ αν και μόνο αν ισχύει:

$$4x^2 - 4(\beta - 2)x + \beta^2 \geq 0, \quad (4) \quad \text{για κάθε } x \in \mathbb{R}$$

Το τριώνυμο $4x^2 - 4(\beta - 2)x + \beta^2$ έχει συντελεστή του x^2 τον αριθμό $4 > 0$ και διακρίνουσα:

$$\begin{aligned} \Delta &= \beta^2 - 4\alpha\gamma = [-4(\beta - 2)]^2 - 4 \cdot 4 \cdot \beta^2 = \\ &= 16(\beta^2 - 4\beta + 4) - 16\beta^2 = \\ &= 16\beta^2 - 64\beta + 64 - 16\beta^2 = \\ &= 64 - 64\beta \end{aligned}$$

Η ανίσωση (4) ισχύει για κάθε $x \in \mathbb{R}$ αν και μόνο αν:

$$\begin{aligned} \Delta < 0 &\Leftrightarrow 64 - 64\beta < 0 \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow -64\beta < -64 &\Leftrightarrow \beta > 1, \end{aligned}$$

το οποίο ισχύει λόγω της ανίσωσης (2).